

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 97/2015 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 11/2015 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 16 §, 26 luvun 22 §:n 1 momentti, 30 luvun 3 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 31 luvusta lailla 981/2013 kumotun 4 §:n edellä oleva väliotsikko,
sellaisena kuin niistä on 26 luvun 22 §:n 1 momentti laissa 303/2015, sekä
lisätään 31 lukuun siitä lailla 981/2013 kumotun 4 §:n tilalle uusi 4 § sekä 5 §:n edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 45/2015 vp

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

16 §

Turvaavuusperiaate

Vakuutusyhtiön oma varallisuus, jälleenvakuutus ja muut yhtiön vakavaraisuuteen vaikuttavat seikat on järjestettävä vakuutetut edut turvaavalla tavalla ottaen huomioon tuottojen ja kulujen todennäköinen vaihtelu sekä arvioitavissa olevat muut epävarmuustekijät.

26 luku

Ryhmävalvonta ja ryhmän vakavaraisuuslaskenta

22 §

Välilliset omistukset vakuutusomistusyhteisön ja ryhmittymän omistusyhteisön kautta

Laskettaessa ryhmän vakavaraisuutta sellaisen vakuutusyrityksen osalta, jolla on vakuutusomistusyhteisön tai ryhmittymän omistusyhteisön kautta omistusyhteys sidosyrityksenä olevaan vakuutusyritykseen tai sidosyrityksenä olevaan kolmannen maan vakuutusyritykseen, vakuutusomistusyhteisön tai ryhmittymän omistusyhteisön tilanne on otettava huomioon laskelmassa.

— — — — —

30 luku

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

3 §

Vakuutusyhtiön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, vakuutusyhtiöllä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

— — — — —

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

Yhteisön rinnakkaisvakuutus

4 §

Yhteisön rinnakkaisvakuutus

Yhteisön rinnakkaisvakuutuksella tarkoitetaan sellaista rinnakkaisvakuutustoimintaa, joka koskee yhtä tai useampaa vakuutusluokista annetun lain 3—8 §:ssä tarkoitetun vahinkovakuutusluokan riskiä ja täyttää seuraavat ehdot:

- 1) riski on 2 momentissa tarkoitettu suuri riski;
- 2) riski sijaitsee ETA-alueella;
- 3) riski katetaan yhdellä sopimuksella kokonaisvakuutusmaksuna samalle ajanjaksolle, siitä vastaa kaksi vakuutusyritystä tai useampi vakuutusyritys rinnakkaisvakuuttajina kukin omasta puolestaan, ja yhden näistä vakuutusyrityksistä on oltava johtava vakuutusyritys;
- 4) vähintään yksi rinnakkaisvakuuttajista osallistuu sopimukseen muussa kuin johtavan vakuutusyrityksen jäsenvaltiossa sijaitsevan kotipaikan tai sivuliikkeen kautta;
- 5) riskin kattamiseksi johtavaa vakuutusyritystä kohdellaan kuin se olisi koko riskin kattava vakuutusyritys;
- 6) johtavalla vakuutusyrityksellä on täysin johtajan osa rinnakkaisvakuutuskäytännössä ja se määrää erityisesti vakuutuksen ehdot ja maksut.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa *suurella riskillä* tarkoitetaan:

- 1) riskejä, jotka kuuluvat vakuutusluokista annetun lain 2—8 §:ssä tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 4, 5, 6, 7, 11 ja 12;
- 2) riskejä, jotka kuuluvat vakuutusluokista annetun lain 7 §:ssä tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 14 ja 15, jos vakuutuksenottaja on ammattimaisesti mukana teollisessa tai kaupallisessa toiminnassa tai jossakin vapaassa ammatissa, ja riskit liittyvät tällaiseen toimintaan; tai
- 3) riskejä, jotka kuuluvat vakuutusluokista annetun lain 3—8 §:ssä tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 3, 8, 9, 10, 13 ja 16, ja vakuutuksenottajan tilinpäätös tai, jos vakuutuksenottaja kuuluu konserniin, konsernitilinpäätös ylittää vähintään kaksi seuraavista:
 - a) taseen loppusumma 6,2 miljoonaa euroa;
 - b) nettoliikevaihto 12,8 miljoonaa euroa;
 - c) työntekijöitä tilikauden aikana keskimäärin 250.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun suomalaiseen johtavaan vakuutusyhtiöön sovelletaan tämän lain 3 luvun 8—11 §:ää sekä liikennevakuutuslain 14 a, 14 j ja 17 §:ää.

Suomalaisen vakuutusyhtiön yhteisön rinnakkaisvakuutukseen vakavaraisuuslaskennassa sovelletaan 10—12 lukua. Tällöin suomalaisen vakuutusyhtiön vastuuvelan määrän vakavaraisuuslaskennassa on oltava vähintään yhtä suuri kuin se määrä, jonka johtava vakuutuksenantaja on vahvistanut kotipaikkansa säännösten mukaisesti.

Suomalaisen vakuutusyhtiön on laadittava yhteisön rinnakkaisvakuutustoiminnastaan tilastot, joista ilmenevät yhteisön rinnakkaisvakuutustoiminnan laajuus sekä jäsenvaltiot, joita kyseinen toiminta koskee.

Eduskunnan vastaus EV 45/2015 vp

Finanssivalvonnan on tutkittava yhteisön rinnakkaisvakuutuksen osalta sellaisia käytäntöjä, jotka saattaisivat merkitä joko sitä, että johtava vakuutusyrittäjä ei ota johtajan osaa rinnakkaisvakuutuskäytännössä, tai sitä, että riskit eivät selvästi vaadi kahden tai useamman vakuutuksenantajan osallistumista niiden kattamiseen. Yhteisön rinnakkaisvakuutusta koskevaan valvontaviranomaisten ja Euroopan komission väliseen yhteistyöhön ja tietojen antamiseen sovelletaan Finanssivalvonnasta annettua lakia.

Vakuutusmatemaattikkoa koskevat säännökset

5 §

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta annetun lain voimaantulosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vakuutusyhtiölain muuttamisesta annetun lain voimaantulosta annetun lain (304/2015) 2 §, 3 §:n 3 momentin 4 kohta, 8 §, 11 §:n 3 momentin 1 kohta ja 12 §:n 5 momentti, sekä

lisätään lakiin uusi 10 a ja 10 b § seuraavasti:

2 §

Sosiaali- ja terveysministeriön asetusten kumoaminen

Muutoslailla kumotaan vakuutusyhtiön toimintasuunnitelmasta annettu sosiaali- ja terveysministeriön asetus (621/2008), vahinkovakuutusyhtiön oikaistun vakavaraisuuspääoman rajojen, taositusmäärän ja sen rajojen laskennasta sekä laskennan laskuperusteista annettu sosiaali- ja terveysministeriön asetus (1144/2011) sekä eräiden vakuutusyhtiölaissa ja vakuutusyhdistyslaissa säädettyjen euromäärien korottamisesta annettu sosiaali- ja terveysministeriön asetus (644/2012).

Eduskunnan vastaus EV 45/2015 vp

3 §

Finanssivalvonnan toimivaltaa koskevien säännösten soveltaminen ennen muutoslain voimaantuloa

Finanssivalvonnalla on 1 päivästä heinäkuuta 2015 valtuudet:

4) antaa vakuutus- ja jälleenvakuutusyrityksille lupa muutoslain 26 luvun 36 ja 37 §:n säännösten soveltamiseen mainitun luvun 35 §:n mukaisesti;

8 §

Keskittymäriski ja korkomarginaaliriski

Laskettaessa vakuutusyhtiölain 11 luvun 12 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettua korkomarginaaliriskistä johtuvaa pääomavaatimusta vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY (Solvenssi II) täydentämisestä annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/35, jäljempänä *komission asetus*, I osaston V luvun 5 jakson 5 alajakson mukaisesti tai laskettaessa vakuutusyhtiölain 11 luvun 12 §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitetuista markkinariskikeskittymistä johtuvaa pääomavaatimusta komission asetuksen I osaston V luvun 5 jakson 6 alajakson mukaisesti käytetään Euroopan talousalueen jäsenvaltion hallitukselta tai keskuspankilta muun Euroopan talousalueen jäsenvaltion kuin kyseisen maan valuutassa olevien saamisten kohdalla seuraavia parametreja:

- 1) vuoden 2017 loppuun, samoja parametreja kuin laskettaessa saamisia kyseisen maan omassa valuutassa;
- 2) vuonna 2018, saamiseen liittyviä vakioparametreja 80 prosentilla alennettuna; ja
- 3) vuonna 2019, saamiseen liittyviä vakioparametreja 50 prosentilla alennettuna.

10 a §

Vähimmäispääomavaatimuksen laskeminen vakavaraisuuspääomavaatimuksen perusteella

Kun vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskentaan sisäistä mallia käyttävä vakuutusyhtiö laskee vähimmäispääomavaatimusta vakuutusyhtiölain 11 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla, Finanssivalvonta saa vaatia, että vakuutusyhtiö käyttää 31 päivään joulukuuta 2017 asti tähän laskentaan yksinomaan vakuutusyhtiölain 11 luvun 7—18 §:n mukaisesti laskettua vakavaraisuuspääomavaatimusta.

Eduskunnan vastaus EV 45/2015 vp

10 b §

Vähimmäispääomavaatimuksen täyttäminen

Jos vakuutusyhtiö ei täytä vakuutusyhtiölain 11 luvun mukaista vähimmäispääomavaatimusta muutoslain voimaan tullessa, mutta se täyttää muutoslain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaiset toimintapääomavaatimukset, vakuutusyhtiön on ryhdyttävä vuoden 2016 aikana toimenpiteisiin vakuutusyhtiölain 12 luvun mukaisen oman varallisuuden määrän kartuttamiseksi tai vakuutusyhtiön riskiprofiilin pienentämiseksi, jotta vakuutusyhtiö täyttää vähimmäispääomavaatimuksen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2016.

Jos vakuutusyhtiö ei täytä vakuutusyhtiölain 11 luvun mukaista vähimmäispääomavaatimusta vuoden 2016 loppuun mennessä, Finanssivalvonnan on peruutettava vakuutusyhtiön toimilupa Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n mukaisesti.

11 §

Henkivakuutuksen korkokäyrän korjaus

Edellä 1 momentissa tarkoitetun korjauksen tekemistä varten lasketaan valuutoittain seuraavien lukujen erotus:

1) vakuutusyhtiön määrittämä vastuuvelan diskonttauskorko laskettuna muutoslain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti; ja

12 §

Vastuuvelkaa vakavaraisuuslaskennassa koskeva siirtymäkauden vähennys

Finanssivalvonta voi pienentää 2—4 momentin mukaisesti lasketun vähennyksen määrää, jos vähennyksen täysimääräinen käyttäminen voi alentaa varoja koskevia vaatimuksia verrattuna vaatimuksiin, jotka on laskettu muutoslain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten ja yhtiön kirjanpidollisen vastuuvelan laskuperusteiden mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 309/2015, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3—5 ja 11 a §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14—19 ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1—5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2—6 §:ää, 5 luvun 3 §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1—5, 7—12, 12 a, 14—18 ja 20 a—20 c §:ää, 21 §:n 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 19 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1—5, 5 a—5 d ja 7—12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10—13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8—10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17—21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4—7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia sekä 25—27 §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 1 §:n 4 momenttia sekä 2, 4 ja 10 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 24.11.2015

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri